

Vedtatt på årsmøtet Nordland Arbeiderparti 2025

Innhold

Vedtatt på årsmøtet Nordland Arbeiderparti 2025	1
Nord-Norge i en ny sikkerhetspolitisk tid	3
Mer kraft, raskere nettutbygging og bedre prioritering av strømbruk	4
Rekruttering	5
Samferdsel i Nordland: Trygghet og verdiskapning	6
Arbeiderpartiet sikrer helsetjenester av høy kvalitet for alle i Nordland.	6
En sosialdemokratisk ruspolitikk	8
Aktiv dødshjelp.....	9
Nordland Arbeiderparti vil ha satsning på kollektivtransport	9
Nei til foreldelse av saker som omhandler seksuelle overgrep.....	10
Nordland Arbeiderparti krever umiddelbar handling for å redde Nordlandsbanen	11
Forsoningen må starte	11
Ung inkludering – en av vår tids største utfordringer.....	12

Nord-Norge i en ny sikkerhetspolitisk tid

En ny sikkerhetspolitisk virkelighet

Nordområdepolitikken må tilpasses dagens sikkerhetspolitiske situasjon for å møte utfordringene vi står overfor og skape en trygg og bærekraftig fremtid for Nord-Norge. Den dramatiske utviklingen i våre nærområder, med Russlands ulovlige invasjon av Ukraina og økt geopolitisk spenning i nord, krever en moderne og målrettet politikk. Samtidig gir Sveriges og Finlands NATO-medlemskap nye muligheter for samarbeid.

Styrket forsvar og beredskap i nord

For Nordland Arbeiderparti er det avgjørende at beredskap og forsvar i Nord-Norge styrkes. Regjeringen har lagt frem en historisk forsvarssatsing, hvor en betydelig del av ressursene går til nordområdene. Over de neste 12 årene vil minst 1635 milliarder kroner investeres i forsvaret, med fokus på økt tilstedeværelse og beredskap i strategisk viktige områder i nord. Forsvaret må sikres nødvendige ressurser og kapasitet for å håndtere både militære og sivile beredskapsutfordringer i en urolig tid.

Totalberedskap og sivil-militært samarbeid

Totalberedskapskommisjonens målsetninger må ligge til grunn for videre satsing. En robust beredskap i hele landet krever særlig fokus på utfordringene i nord. Det innebærer å styrke totalforsvaret, hvor samspillet mellom sivile og militære aktører er avgjørende. Kommunene spiller en sentral rolle i beredskapsarbeidet. Derfor vil vi arbeide for at kommunene i Nord-Norge får økte ressurser og bedre koordinering i krisesituasjoner. Sivil beredskap, inkludert helseberedskap, energiforsyning og infrastruktur, må styrkes for å håndtere potensielle kriser i en stadig mer uforutsigbar tid.

Kunnskap og forskning som fundament

Forskning og innovasjon er avgjørende for en sterk nordområdepolitikk. Vi må være ledende innen forskning på nordområdene for å møte sikkerhetspolitiske utfordringer og utvikle bærekraftige løsninger for næringsliv og miljø. Etableringen av en ny avdeling av Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) i Nord-Norge er et viktig steg i riktig retning. Nordland Arbeiderparti vil fortsette å jobbe for at kunnskapsmiljøer i nord styrkes og får en sentral rolle i nasjonal beredskap. Sterke lokale fagmiljøer er avgjørende for god beredskap, og det samme gjelder et allsidig nordnorsk næringsliv som leverandør til Forsvaret.

Ledende innen dronesatsing

Etableringen av en dronebase på Andøya gir mulighet til å utvikle sterke fagmiljøer innen både sivile og militære kompetanseområder. Nordland skal være ledende i utviklingen av norsk dronesatsing, med en tett kobling mellom forsvar, teknologi og industri.

Forsvarets tyngdepunkt i nord

Forsvaret skal ha et tydelig tyngdepunkt i nord, også når det gjelder ledelsesfunksjoner. Et fremtidig luftoperasjonssenter for NATO (CAOC) bør lokaliseres i Bodø og Sørreisa. I en tid med økt usikkerhet i Europa er det avgjørende at Norge har en regjering med en tydelig nordområdepolitikk. Regjeringen Støre har klare mål og ambisjoner som styrker landsdelen. Sammen med våre nordiske og NATO-allierte står vi sterkere i en kritisk situasjon. Nordland Arbeiderparti vil fortsette å jobbe for en sterk, helhetlig og fremtidsrettet beredskaps- og forsvarspolitikk, der sikkerhet, beredskap og kunnskap står sentralt.

Mer kraft, raskere nettutbygging og bedre prioritering av strømbruk

Arbeiderpartiet har historisk sett vært en drivkraft i utviklingen av Norges energipolitikk, noe som har bidratt til å bygge landet både i bygd og by. Rimelig og tilgjengelig kraft i hele landet har skapt livskraftige samfunn og lagt grunnlaget for vårt velferdssamfunn.

De siste årene har energidebatten engasjert folk, spesielt med tanke på de høye strømprisene og manglende utbygging av strømnettet. Arbeiderpartiet skal møte disse utfordringene gjennom en sosialdemokratisk energipolitikk som sikrer lave strømpriser og tilstrekkelig nettkapasitet. Dette innebærer økt kraftutbygging som gir nasjonalt overskudd, samtidig som vi reduserer utvekslingskapasiteten med Europa.

Norge vil i årene fremover trenge store mengder ny kraft for å sikre tilstrekkelig krafttilgang til nye og eksisterende næringsutøvere og for å oppnå målene om kutt i klimagassutslipp gjennom elektrifisering. Vi må vurdere alle utslippsfrie energikilder, som vann-, vind-, sol- og kjernekraft, og satse på energiøkonomisering.

Havvind i Nordland

Kysten av Nordland er godt egnet for havvind og kan bli et viktig tilskudd for Nord-Norges kraftbalanse fremover. Vi må lære av erfaringene fra olje- og gassnæringen, der Nord-Norge kom sent i gang. Nå har vi en mulighet til å ta en lederrolle i utviklingen av flytende havvind. Vi har kompetansen, ressursene og den geografiske beliggenheten, og vi må sørge for å realisere dette potensialet.

Utbygging av nettkapasitet

I dag er nettkapasiteten utilstrekkelig i flere regioner. For å fremme ny næringsutvikling i vår landsdel trengs raskere utvikling av nettkapasitet slik at det er mulig å koble seg til. Investeringer i regionalnettet og lokalnettet er avgjørende for å legge til rette for det grønne skiftet og utviklingen i fremtiden.

Samfunnskontrakt og regelverk

All utbygging av kraft innebærer bruk av natur. For å sikre lokal aksept vil Arbeiderpartiet jobbe aktivt for at kraften som produseres lokalt også skal bidra til lokal verdiskaping og

etablering av nye arbeidsplasser. Utbygging skal skje i nær dialog med andre brukere av områdene, der hensynet til eventuell reindrift står i en særstilling.

Arbeiderpartiet vil sikre at vi på nytt får en "samfunnskontrakt" med dem som vil etablere ny kraftforedlende industri. Tilgang til norsk kraft skal forplikte slik at kraften brukes til å skape verdier og arbeidsplasser i Norge.

Regelverk for strømforsyningssikkerhet kan stoppe nyetableringer. Vi mener strømforsyning må kunne tildeles industrien på vilkår, slik at kunden tar ansvaret ved eventuelle bortfall av strømforsyning. Dette sammen med ny teknologi for overvåkning og drift av nettet vil avhjelpe situasjonen på kort sikt. I tillegg er det nødvendig å revidere planverk og konsesjonslovgivning slik at behandlingstiden reduseres vesentlig. Dette vil gjøre det enklere og raskere å gjennomføre nødvendige utbygginger og oppgraderinger av kraftnettet.

Tildelingskriterier

Kraft til nyetableringer er et knapphetsgode. Det er viktig at en begrenset ressurs, som kraft og nettkapasitet er, prioriteres til forbruk som har størst samfunnsmessig betydning. Slik vil vi maksimere nytten av våre energiressurser og støtte en fremtidsrettet og god utvikling.

Rekruttering

Nordland mangler lærere, helsepersonell og fagarbeidere, særlig i distriktene. Stillinger står ubesatt, og viktige tjenester svekkes. Nordland Arbeiderparti vil sikre nok kvalifisert arbeidskraft i hele fylket ved å styrke utdanningstilbudet med flere desentraliserte studiemuligheter og vurdere lønn under utdanning for yrkesgrupper hvor mangelen er størst.

Vi vil forbedre arbeidsvilkårene med rekrutteringstillegg, flere faste stillinger og redusert arbeidstid uten lønnstap i turnusyrker. Kommunene må ha økonomisk handlingsrom til å ansette flere i kritiske yrker. For å sikre nok fagarbeidere vil vi innføre flere lærlingklausuler i offentlige anbud, øke støtten til bedrifter som tar inn lærlinger og styrke samarbeidet mellom skoler, fagskoler og næringslivet. Raskere godkjenning av utenlandsk kompetanse og utvidede økonomiske støtteordninger for studenter i kritiske fag styrker rekruttering.

Nedskrivning av studielån, startlån, billigere barnehageplasser og pendlerordninger skal gjøre det enklere å bli i fylket. Nordland Arbeiderparti vil bruke fylkeskommunens virkemidler aktivt for å sikre nok fagfolk i hele fylket og gjøre Nordland til et fylke der folk vil bo og jobbe.

Samferdsel i Nordland: Trygghet og verdiskapning

Samferdsel er avgjørende for trygghet og verdiskapning. Viktige samferdselsprosjekter for Nordland er snart ferdigstilt eller igangsatt som E6 Helgeland, utbygging av Hålogalandsvegen, E6 Sørfoldtunnelene og bygging av to flyplasser. I tillegg er viktige prosjekter som E10 Nappstraumen-Å og E6 Ulsvågskaret på NTP.

Vi er utålmodig for at viktige prosjekter ligger noe fram i tid. Blant annet E6 Sørrelv-Borkamo og E10 Fiskebøl-Nappstraumen. Nordland Arbeiderparti vil fortsette å kjempe for at prosjektene prioriteres raskere. Det er viktig for oss å i igangsatt de prosjektene snarest mulig.

For mange er fylkesvegen hverdagsveien. I Nordland er det rundt 4000 km fylkesvei og mange av disse har ikke gul-midtsstripe og er dårlig forfatning. Nordland Arbeiderparti er glad for at fylkesvegene blir prioritert nasjonalt med økte overføringer til fylkeskommunene og mer skred- og rassikringspenger. Vi vil jobbe for et fylkesvegløft i hele Nordland for å sikre gode og trygge hverdagsveger.

Det siste året har det kommet meldinger om farlige hendelser på vegene. Nordland Arbeiderparti mener at trafikksikkerhetstiltakene må styrkes. Statens Vegvesen og fylkeskommunen må se på tiltak som flere elektroniske skilt om trafikkforhold, informasjon om trafikkregler og holdningskampanjer.

Vi har realisert mange store prosjekter, er i gang med andre og har flere i køen. Våre ambisjoner er å få nye prosjekter inn. Vi må fortsette å løfte viktige samferdselsprosjekter for Nordland.

Arbeiderpartiet sikrer helsetjenester av høy kvalitet for alle i Nordland.

Helsepolitikken er et av de mest sentrale områdene for Arbeiderpartiet, og det er avgjørende at innbyggerne i Nordland har tilgang til helsetjenester av høy kvalitet, uavhengig av hvor de bor. Det er et mål for Arbeiderpartiet å sikre en helsetjeneste som er nær og tilgjengelig for alle, og som ivaretar pasientenes behov, der pasienten opplever sømløse overganger mellom primærhelsetjenesten og

spesialisthelsetjenesten.

Desentralisering av helsetjenester:

Arbeiderpartiet har en klar forpliktelse til å sikre at helsetjenester tilbys lokalt. Vi ønsker å styrke desentraliseringen av helsetjenester, slik at pasienter får behandling nær der de bor, og tilgang på spesialistkompetanse gjennom samarbeid mellom kommunale tjenester og sykehus. Dette inkluderer å styrke de lokale sykehusene i fylket, og sikre at de har nødvendige ressurser og kompetanse, noe som også innebærer bedre utnyttelse av digitale helsetjenester og helseteknologi, i tråd med den foreslåtte nasjonale helseteknologiordningen.

Kvalitet og pasientsikkerhet:

Kvalitet og pasientsikkerhet må alltid være i fokus. En sterkere nasjonal strategi for pasientsikkerhet er en av regjeringens prioriteringer, og Arbeiderpartiet støtter dette gjennom investering i kompetanse, fagutvikling og pasientsentrert behandling. Arbeiderpartiet støtter tiltak som sikrer at sykehusene i Nordland oppfyller nasjonale standarder for kvalitet og pasientsikkerhet. Dette innebærer kontinuerlig opplæring av helsepersonell og investering i moderne utstyr og teknologi.

Samhandling mellom nivåer:

Regjeringen fremhever at pasienter i dag opplever en fragmentert helsetjeneste. God samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten er avgjørende for å gi pasientene en sømløs behandling. Arbeiderpartiet vil arbeide for å styrke dette samarbeidet, slik at pasienter får en helhetlig og koordinert behandling. Digitale verktøy og felles journalsystemer må prioriteres for å skape sømløse overganger mellom kommunale helsetjenester og spesialisthelsetjenesten.

Investering i helsetjenester:

Det er nødvendig med betydelige investeringer i helsevesenet i Nordland. Regjeringen har økt grunnfinansieringen av sykehusene for å gi dem større strategisk handlingsrom, noe som gir mulighet til å prioritere oppgaver som ikke nødvendigvis gir inntekter gjennom innsatsstyrt finansiering. Arbeiderpartiet vil fortsette arbeidet med å sikre tilstrekkelig finansiering til både sykehusene og primærhelsetjenesten, slik at alle innbyggere får tilgang til nødvendige helsetjenester.

Prehospitale tjenester:

Gode og tilgjengelige ambulanse- og helikoptertjenester med medisinsk personell er avgjørende for å redde liv og stabilisere pasienter med lang vei til sykehuset. Tilgang til ambulanse- og helikoptertjenester, som når frem til pasienten innen anbefalt responstid, er avgjørende.

Pasientreiser:

Pasienter blir ofte skrevet ut fra sykehus i redusert helsetilstand og uten følge, noe som kan føre til utfordrende reiser med flere transportbytter og lange ventetider, samt store økonomiske belastninger. Arbeiderpartiet vil sikre bedre tilrettelegging for trygg hjemreise og tilskuddsordninger slik at økonomi ikke hindrer pårørende fra å være sammen med sine i forbindelse med sykehusopphold, uansett hvor de bor i landet.

En sosialdemokratisk ruspolitikk

Nordland Arbeiderparti mener at narkotika fortsatt bør være forbudt for å begrense tilgjengelighet, hindre bruk og redusere sosial aksept for narkotikabruk. Rusmiddelbruk er både skadelig og uønsket, og politiet må ha mulighet til å avdekke rusmiddelbruk og distribusjon samt etterforske selgere.

Et viktig element i ruspolitikken er å forhindre at flere unge havner i rusmisbruk. De rådgivende tjenestene i videregående skole må styrkes, og samhandlingen mellom helsevesenet, politiet og skolene må forbedres.

I dag opplever mange at de ikke tør å be om hjelp eller råd knyttet til eget rusbruk, fordi de vet at det er straffbart og dermed kan føle utrygghet. Dette skaper flere ofre for rusmisbruk enn nødvendig og det kan vi ikke akseptere.

Det forebyggende arbeidet må forbedres, og det innebærer at vi må ha gode velferdstilbud som treffer alle. Arbeiderpartiregjeringens rusreform tar sikte på å foreslå lovendringer som bidrar til at de kommunale rådgivende enhetene for rusbruk benyttes i større grad enn i dag.

Forventet levealder for rusbrukere anslås å være 20 år kortere for menn og 15 år kortere for kvinner. Nordland Arbeiderparti mener at dette gapet bør tettes, og vi må ha et krafttak for helsen til denne gruppen. Derfor mener Nordland Arbeiderparti at mennesker med rusmiddellidelser skal få fritak for egenandel ved kontroll hos fastlege, i tråd med regjeringens rusreform. Denne gruppen har også behov for økt oppfølging av fastlege, og Nordland Arbeiderparti mener de bør kalles inn til årlige kontroller for å sikre et forutsigbart helsetilbud.

Selv om Nordland Arbeiderparti mener at narkotika fortsatt skal være ulovlig og kunne medføre en straffereaksjon, er det behov for endringer i lovverket. Bruk og besittelse av narkotika står normalt i vandelstester i tre år hvis du er over 18 år og to år hvis du er under 18. Nordland Arbeiderparti mener dette bør reduseres. I dag vil dette stå livet ut i en uttømmende attest for de over 18 år. Det bør vurderes om dette kan reduseres.

Aktiv dødshjelp

Dokumentaren «Norge bak fasaden» har aktualisert debatten om aktiv dødshjelp. Nordland Arbeiderparti mener det er avgjørende at denne debatten føres på en saklig og kunnskapsbasert måte. Spørsmål som hvor grensen skal trekkes, hvem i helsevesenet som eventuelt skal utføre dette, og hvilke konsekvenser det vil ha for pasienter, pårørende og helsepersonell, må drøftes grundig.

Selv om debatten må være faktabasert, erkjenner Nordland Arbeiderparti at den også berører dype etiske dilemmaer og sterke følelser. Det er viktig at alle perspektiver får komme til uttrykk, og at både medisinske, juridiske og samfunnsmessige konsekvenser vurderes helhetlig.

Dersom aktiv dødshjelp skal utredes, er det avgjørende at fagforeninger og profesjonsforbund i helsevesenet får en sentral rolle. Deres kompetanse og erfaringer må vektlegges, da dette ikke bare handler om individets valgmuligheter, men også om hvordan det påvirker helsepersonell og samfunnet som helhet.

Nordland Arbeiderparti mener at Arbeiderpartiet ikke bør konkludere i spørsmålet om aktiv dødshjelp på landsmøtet i 2025. Før man vurderer en endring i lovverket, må det ligge et solid faglig grunnlag til grunn, basert på en bred og grundig utredning. Store etiske spørsmål krever tid, kunnskap og en omfattende debatt i samfunnet før politiske vedtak kan fattes.

Nordland Arbeiderparti vil ha satsning på kollektivtransport

En satsing på kollektivtransport vil sikre bedre mobilitet og tilgjengelighet for alle, spesielt ungdom, og bidra til verdiskaping og inkludering i distriktene.

I dag er kollektivtransporten for dårlig i distriktene. Skolebusser er mange steder det eneste kollektivtilbudet. Det er mangelfull korrespondanse mellom busser, ferger og hurtigbåter. Servicefasilitetene er dårlige eller helt fraværende. Flere kommuner har lagt egne ordninger for å sikre mobilitet. Nordland Arbeiderparti mener det må til en

storsatsning med kollektivtransporten for å sikre bedre helhetlig kollektivtilbud i distriktene som sikrer folk, og særlig ungdom mulighet for å møtes. Nye mobilitetsprosjekter må igangsettes av fylkeskommunen i samarbeid med kommunene. Reisende skal oppleve helhetlig reise med sømløse korrespondanser. Reisende skal ha servicefaciliteter som er egnet.

Nordlendinger langs kysten opplever nå fylkesrådets brutale kutt på hurtigbåter og dårlig fergetilbud. Folk, ungdom og næringsliv opplever på kroppen konsekvensene av kuttene. Bedrifter og ungdom sier livsgrunnlaget forsvinner med kuttene. Gode og tilgjengelige løsninger er viktig for å utvikle reiselivet. Spesielt siden de bidrar til å styrke trafikkgrunnlaget. Nordland Arbeiderparti mener at ferge- og hurtigbåttilbudet skal være forutsigbart, bygge opp under verdiskapning og bolyst. Derfor vil ha nye og grønne båter, og prioritere ruteproduksjon som bidrar til verdiskapning og inkludering av ungdom, istedenfor tilfeldige kutt.

Bestilling- og betalingsløsningene er for dårlige, spesielt for hurtigbåter. Betaling av hurtigbåttillett og bestilling er behovsanløp er utilgjengelig. På hurtigbåter kan man oppleve at man ikke får betalt fordi betalingsutstyret er for dårlig. Reisende opplever ikke å få informasjon om ruteavvik. Dette gir dårlig reiseopplevelse og krevende å reise kollektivt i Nordland. Nordland Arbeiderparti vil at alle reisende skal oppleve at å reise kollektivt skal være lett og tilgjengelig. Derfor vil vi gjøre det lett å bruke ReisNordland for å kjøpe billett, bestille behovsanløp og som informasjonskilde.

Nei til foreldelse av saker som omhandler seksuelle overgrep.

Ved flere anledninger har saker som gjelder seksuelle overgrep blitt henlagt med begrunnelse i foreldelse. Flere har stått fram i media og fortalt om overgrep de har anmeldt, men som har blitt avvist fordi det har gått for lang tid. Ofte skjer anmeldelser mange år etter at overgrepet fant sted, fordi det skjedde i barndommen eller fordi det har tatt tid å være i stand til å anmelde. Det kan være mange årsaker til dette, men det gjør situasjonen ekstra krevende for dem som har vært utsatt for slike overgrep.

I den siste tiden har det vært saker i media der dette har vært en aktuell problemstilling. Blant annet i saken om «Frosta-legen», der enkeltsaker er blitt henlagt på grunn av foreldelse. Dette mener Nordland Arbeiderparti er en uakseptabel praksis som fratar overgrepsofre retten til rettferdighet.

Nordland Arbeiderparti mener at foreldelsesfristen for seksuelle overgrep må vurderes fjernet.

Nordland Arbeiderparti krever umiddelbar handling for å redde Nordlandsbanen

Nordlandsbanen står overfor en akutt krise. Norske Tog har avlyst konkurransen om midlertidig leie av lokomotiver på grunn av manglende tilbud, og uten en rask løsning risikerer vi at nattogtilbudet mellom Trondheim og Bodø forsvinner helt frem til 2029/2030. Dette er fullstendig uakseptabelt!

Nordland Arbeiderparti er fornøyd med at regjeringen har tatt tak i situasjonen og jobber med løsninger, men det haster. Nordlandsbanen er en avgjørende livsnerve – for arbeidsreiser, pasientreiser, studenter, fritidsreisende, turisme og godsfrakt. Banen knytter sammen regionen og binder Nord-Norge tettere til resten av landet. Situasjonen vi nå står i, med utdaterte tog, manglende investeringer og sprengt kapasitet, truer både næringsutvikling og bosetting i nord.

I flere tiår har vi sett en nedprioritering av Nordlandsbanen. Nordland Arbeiderparti krever at regjeringen umiddelbart tar grep og legger frem en konkret og forpliktende kriseplan for Nordlandsbanen. Vi forventer en øyeblikkelig løsning på lokomotivmangelen for å sikre stabil drift, full utskifting av foreldet togmateriell innen kortest mulig tid, og økt driftsstabilitet og kapasitet gjennom investering i flere krysningsspor og nødvendig vedlikehold. Det må fattes en beslutning om å bestille nye togsett for å erstatte de utdaterte togene snarest, og arbeidet med å vedlikeholde, sikre og utbedre banen må intensiveres.

Nordlandsbanen kan ikke lenger bli satt på vent. Vi ser at regjeringen har vilje til å satse på Nordlandsbanen, men løftene må følges opp med konkret handling – og det må skje nå.

Forsoningen må starte

Nordland Arbeiderparti mener at nå som Stortinget og Sametinget har behandlet Sannhets- og forsoningskommisjonens rapport, må forsoningsprosessen mellom det norske, samiske, kvenske og skogfinske starte på alle nivåer. Denne prosessen må bygge på gjensidig tillit og samarbeid mellom det samiske og ikke-samiske samfunnet.

Forsoning er en kontinuerlig samfunnsprosess som bør baseres på kommisjonens fem pilarer: kunnskap og formidling, språk, kultur, forebygging av konflikter og implementering av regelverk. Tiltakene må gjennomføres i samarbeid med både samiske og ikke-samiske aktører, og bygge på en forståelse av historien.

For at forsoningsarbeidet skal lykkes, er kunnskap om historien, rettigheter og kultur avgjørende. Nordland Arbeiderparti mener at et nasjonalt kompetansesenter om fornorskningspolitikken må etableres i anerkjente fagmiljøer og i samarbeid mellom samiske og ikke-samiske aktører.

Det trengs en nasjonal satsing på samiske språk. Lærerkrisen må løses med økte økonomiske insentiver for å ta lærerutdanning, desentralisert lærerutdanning og sterkere fagmiljøer. I tillegg er det behov for flere samiske barnehageplasser.

Samisk kultur skaper identitet og stolthet. Selv om det skjer mye positivt innen samisk kultur, mener Nordland Arbeiderparti at det bør lanseres et samisk kulturløft for å gjøre kulturen tilgjengelig for alle i landet.

Styrking av bygder der samisk språk og kultur praktiseres, er å styrke samisk språk og kultur. Bygdene må styrkes med arbeidsplasser som støtter opp under samisk kultur, samt satsing på boligbygging og bolyst.

Forebygging av konflikter er viktig for forsoningen. Selv om vi har konsultasjoner i dag, oppleves dialogen av noen som ikke reelle. Nordland Arbeiderparti mener gjennom gjensidig tillit og felles forståelse av historien og kulturen i offentlig sektor, politikk og næringsliv, vil konflikter lettere kunne løses og forebygges.

Kommisjonen peker på manglende tillit som en utfordring. Tillit må være til stede for at forsoningen skal lykkes. Manglende implementering av vedtatt politikk bidrar til mindre tillit. Nordland Arbeiderparti mener at vedtatt politikk må implementeres, og rettigheter som språkopplæring må ivaretas for å bygge opp tillit.

Nordland Arbeiderparti mener at forsoningsarbeid er en kontinuerlig samfunnsprosess som må starte nå. Forsoningstiltakene henger sammen, og det må jobbes helhetlig med alle pilarene.

Ung inkludering – en av vår tids største utfordringer

Nordland Arbeiderparti tror på fellesskapets kraft og et inkluderende samfunn med små forskjeller og virkelig likestilling. Arbeidet med å forhindre kriminalitet og unngå at barn og unge finner sitt fellesskap i utenforskapet begynner allerede i barnehagen. Vi har redusert maksprisen i barnehager og gjort barnehage tilbudet mer tilgjengelig og økonomisk overkommelig. Med Arbeiderpartiet i regjering har andelen barn som lever i fattigdom gått ned tre år på rad.

Bekjempelse av ungt utenforskap

Regjeringens ungdomsgaranti er viktig for å snu den negative utviklingen. Altfor mange unge i Nordland står utenfor skole, arbeid og opplæring. Ungt utenforskap er ikke bare

en tragedie for de som rammes, men en samfunnsutfordring vi ikke kan akseptere. Vi trenger en styrking av innsatsen for å inkludere unge som faller utenfor skole og arbeidsliv. Inkludering reduserer sosial ulikhet og utenforskap, og gir alle muligheten til å delta og bidra i samfunnet med sine unike ressurser og talenter.

Tidlig innsats og helhetlig oppfølging

For mange unge starter utenforskapet allerede i skolen. Derfor må vi ha en sterk Oppfølgingstjeneste i videregående skole som fanger opp de som står i fare for å falle fra. Elev- og lærlingetjenesten må styrkes slik at unge får tett oppfølging gjennom hele skoleløpet og i overgangen til arbeidslivet. Karriere Nordland spiller en avgjørende rolle i å veilede ungdom på vei mot utdanning og arbeid. Vi vil videreutvikle denne tjenesten slik at flere unge får tilpasset veiledning og finner veien til et meningsfylt yrkesliv. Samtidig må vi sikre fleksible og alternative opplæringsløp for de som trenger det, slik at alle får en reell mulighet til å fullføre videregående opplæring.

Ingen skal falle utenfor sikkerhetsnettet

Vi ser en økende utfordring med unge som verken er i skole, arbeid eller opplæring, og som ikke fanges opp av dagens systemer. Disse må få en langt bedre oppfølging gjennom tverrfaglig samarbeid mellom skole, helsevesen, NAV og arbeidslivet. Nordland Arbeiderparti vil derfor styrke samordningen av tiltak på tvers av sektorer for å sikre at ingen faller mellom stolene. Unge som ønsker seg inn i arbeidslivet må få reelle muligheter. Derfor vil vi jobbe for en læreplassgaranti, styrke samarbeidet med næringslivet og utvikle flere arbeidsrettede tiltak.

Utfordringer med økt skjermbruk

Økt skjermbruk, spesielt blant unge, kan ha svært negative effekter. Mens teknologi kan tilby læringsmuligheter og sosial kontakt, kan overdreven skjermbruk føre til helseproblemer som dårlig søvn, redusert fysisk aktivitet og psykiske plager. Som samfunn har vi ikke klart å finne en balanse for å sikre at skjermbruk ikke går på bekostning av fysisk og mental helse. Disse utfordringene med økt skjermbruk og utenforskap må sees i sammenheng og krever helhetlige og langsiktige løsninger. Foreldreveiledning, aktivitetstilbud og forebyggende arbeid mot utenforskap og psykisk uhelse må prioriteres høyere. I tillegg må vi tørre å løfte diskusjonen om regulering av sosiale medier og skjermbruk, og komme med tydelige råd, veiledning og reguleringer som adresserer dette.

Mangfold og inkludering

Det er med Arbeiderpartiet i regjering vedtatt en ny handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold. Dette er et viktig arbeid for å bedre livskvaliteten til skeive, sikre deres rettigheter og bidra til større aksept for kjønns- og seksualitetsmangfold. Mennesker med nedsatt funksjonsevne skal ha de samme rettighetene og mulighetene som alle andre. FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) må realiseres i alle deler av samfunnet. Vi trenger videre å styrke

innsatsen for samiske språk og kultur, og sikre tilgjengelige kultur- og idrettstilbud for unge.

Nordland Arbeiderparti vil jobbe for at alle unge i Nordland har muligheten til å delta i meningsfulle aktiviteter og føle seg inkludert i samfunnet.